

ЎҚУВЧИ ЁШЛАРНИ ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШ ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ЖАМИЯТИНИ БАРПО ЭТИШНИНГ МУҲИМ ШАРТИ СИФАТИДА

Қулматов Норқобил Эшмаматович

Самарқанд давлат ветеринария медицинаси,
чорвачилик ва биотехнологиялар университетининг
Тошкент филиали

катта ўқитувчи, ёшлар масалалари ва маънавий-маърифий ишлар
бўйича декан ўринбосари
norqobil.65@mail.ru

Аннотация: Ушбу мақоланинг мазмунида ўқувчи ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш янги Ўзбекистон жамиятини барпо этиш ва уни тараққий эттиришнинг муҳим шартларидан бир эканлиги баён этилади.

Калим сўзлар: Янги Ўзбекистон, ўқувчи ёшлар, ватан, ватанпарварлик, илм-фан, таълим, тарбия, маънавий тарбия, маънавият, маданият, маърифат, маърифатли инсон, , миллий ва умуминсоний қадриятлар.

ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ СТУДЕНТОВ – ВАЖНОЕ УСЛОВИЕ СОЗДАНИЯ НОВОГО УЗБЕКИСТАНСКОГО ОБЩЕСТВА

Аннотация: В содержании данной статьи указано, что воспитание студенческой молодежи в духе патриотизма является одним из важных условий становления и развития нового узбекского общества.

Ключевые слова: Новый Узбекистан, студенчество, молодежь, Родина, патриотизм, наука, образование, воспитание, духовное образование, духовность, культура, просвещение, просвещенный человек, национальные и общечеловеческие ценности.

PATRIOTIC EDUCATION OF STUDENTS IS AN IMPORTANT CONDITION FOR ESTABLISHING A NEW UZBEKISTAN SOCIETY

Annotation: In the content of this article, it is stated that educating young students in the spirit of patriotism is one of the important conditions for establishing and developing the new Uzbek society.

Keywords: New Uzbekistan, students, youth, motherland, patriotism, science, education, upbringing, spiritual education, spirituality, culture, enlightenment, enlightened person, national and universal values.

КИРИШ.Тадқиқот ишининг долзарблиги: Биз Янги Ўзбекистонни барпо этишга қарор қилган эканмиз, иккита мустаҳкам устунга таянамиз. Биринчиси – бозор тамойилларига асосланган кучли иқтисодиёт, Иккинчиси – аждодларимизнинг бой мероси ва миллий ва умуминсоний кадриятларга асосланган кучли маънавият.(Шавкат Мирзиёев). Дарҳақиқат, бугунги куннинг энг долзарб масалаларидан бири бу, янги Ўзбекистон ўқувчи ёшларини миллий ва умуминсоний кадриятлар асосида ватанга садоқат руҳида тарбиялаш экан, бунинг учун аввалам бор уларнинг сиёсий онги ва сиёсий маданиятини ошириш, маънавий дунёсини бойитиш ва маданиятини юксалтиришдек кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни амалга ошириш ҳар бир ота-она, оила, маҳалла ва таълим муассасаларининг муқаддас бурчи ҳисобланади. Ўқувчи ёшларимиз жисмоний ва маънавий жиҳатдан етук, маданиятли, тафаккур тарзлари юқори бўлса, улар жамиятда тезроқ ўзлигини англайдиган, ижтимоий жараёнларда ўз муносабатларини билдира оладиган онгли, сиёсий дунёқарашга эга шахслар бўлиб камол топади. Натижада, янги Ўзбекистон ўқувчи ёшларида ватанни севиш ва ватанга садоқат руҳида меҳнат қилиш қобилиятлари шакилланиб боради. **Муаммони ҳал қилиш йўллари:** Юртимиз ўз мустақиллигини қўлга киритганидан кейин, мамлакатимиз олдида ечимини топиш зарур бўлган бир қатор кечиктириб бўлмайдиган муаммолар пайдо бўлди. Бу муаммоларнинг ечими бевосита ўқувчи ёшларимизнинг тарбияси билан чамбарчас боғланган бўлиб, ўқувчи ёшларимиз эртанги кунимизнинг яратувчилари сифатида халқимизнинг миллий давлатчилиги тарихини чуқур англаб етиши, ўз қалби, онги ва шуурларида миллий маънавий кадриятларимиз асосида ватанпарварлик туйғуларини шакиллантириб боришлари лозим бўлади. Шу боисдан ҳам ўқувчи ёшларни ватанпарвар ва баркамол инсонлар қилиб тарбиялашда авваламбор миллий маънавий ва умуминсоний кадриятларнинг нақадар муҳим ва долзарб эканлигини бугунги кунда ҳар бир таълим муассасасининг таълим-тарбия берувчи мутахассислари унутмаслиги лозимдир. Бу ҳақида муҳтарам президентимиз Ш.М.Мирзиёевнинг қуйидаги фикрлари сўзимизнинг исботи бўла олади: “ёшларимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш бўйича узлуксиз олиб бориладиган ишлар биз учун долзарб аҳамиятга эгадир. Барчамизга яхши маълумки, ватанпарварлик ҳар бир давлат ҳаётининг маънавий асоси ҳисобланади ва жамиятни ҳар томонлама ривожлантириш борасида энг муҳим сафарбар этувчи куч сифатида намоён бўлади”[1], деб такидлаб ўтади.

Таклиф ва тавсиялар: Мамлакатимиз таълим тизимида ўқувчи ёшларнинг маънавий юксалиш жараёнида унинг барча ҳуқуқий, сиёсий, ахлоқий, маданий ва мафкуравий тасаввурлари ижтимоий тузум ва тузилмаларнинг таъсири

туфайли шакилланиб ва ривожланиб боради. Натижада ўқувчи ёшлардаги соғлом, нафис жисмоний қиёфа, юксак маънавий ҳис-туйғулар, миллий тафаккур ва умуминсоний тушунчалар бирлиги асосида ватанпарварлик таркиб топади. Миллий тафаккур ва умуминсоний тушунчалар уйғунлашган ҳолда ўқувчи ёшларнинг онги ва қалбида маънавий баркамолликни вужудга келтиради. Ўқувчи ёшларнинг ватанпарварлигини ахлоқий қадриятлар қонун-қоидаларига риоя этган ҳолда миллий руҳда тарбиялаш биринчи навбатда ёшларда меҳнатсеварлик, инсонпарварлик, ватанпарварлик, меҳр-оқибат сингари инсоний фазилатларни шакиллантира боради. Миллий маънавий қадриятлар эса, ўз навбатида, жамиятимиз тараққиётининг инсонийлашуви, халқимизнинг фаровонлиги ҳақидаги тасаввурларининг рўёбга чиқиши ва оммавийлашувида жуда катта ижтимоий сиёсий аҳамият касб этади. Янги Ўзбекистон жамиятимизда бугунги кунда амалга оширилаётган ижтимоий, сиёсий ва маънавий-маърифий соҳалардаги демократик ислохотлардан кўзланган асосий мақсад ўқувчи ёшларимизнинг юксак маънавиятли шахсларга эришувини таъминлаш, баркамол авлодни тарбиялаб вояга етказиш, ижтимоий сиёсий тараққиёт жараёнларида ҳар томонлама камол топган инсонларни шакиллантириш, миллий ва умуминсоний қадриятларни ўзида мужассам этган етук баркамол шахсларни вояга етказишдир. Шундай олийжаноб мақсадларни кўзлаган кўп миллатли Ўзбекистонимизда бир мақсад сари интилиш, ўқувчи ёшларнинг келажакдаги ўрни ва уларда янгича дунёқарашни шакиллантириш бугунги янги жамиятимизнинг долзарб масалаларидан бири ҳисобланади. Бу ҳақида мамлакатимиз президенти Ш.М.Мирзиёев жумладан шундай дейди: “Бизнинг ҳавас қилса арзийдиган буюк тарихимиз бор. Ҳавас қилса арзийдиган улуғ аجدодларимиз бор. Ҳавас қилса арзийдиган беқиёс бойликларимиз бор. Ва ишонаман, худо хоҳласа, ҳавас қилса арзийдиган буюк келажакимиз ҳам бўлади”[2], деб таъкидлаб ўтганлар. Ўқувчи ёшларимизнинг маънавий баркамол бўлиши уларнинг соғлом, ақл-заковатли, маърифатли, маъданиятли, инсонпарвар, меҳнатсевар, миллатпарвар ҳамда масъулиятлилик сингари инсоний фазилатларга эга бўлишини тақозо этади.

Бу ҳақда Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислом Каримов ўз даврида жумладан шундай деган эди: “ Биз ҳаётга катта орзу-умидлар билан кириб келаётган ёшларимизга бир ҳақиқатни, яъни, Эй болам, сенинг Ватанинг битта – барчамизга азиз, бетакрор мана шу Ўзбекистон. Ота-боболарингнинг ҳоқи шу ерда ётибди. Шу муқаддас замин сени дунёга келтирган, сен уни обод этишинг, ҳимоя қилишинг шарт. Нафақат сенининг ўз ҳаётинг, балки сенга умид кўзини тикиб турган ота-онанг, опа-сингилларинг, ёш

гўдақлар, нуруний қарияларимизнинг ҳаёти ҳам ана шу бурчингни нечоғлик адо этишинга боғлиқ деган тушунчани уларнинг қалбига, онгу шууруга сингдиришимиз даркор”[3].

Кутилаётган ижтимоий самара(НАТИЖА): Янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган ижтимоий, маънавий-маърифий соҳалардаги демократик ислоҳотлардан кўзланган асосий мақсад ўқувчи ёшларимизнинг юксак маънавиятга эришувини таъминлаш, баркамол авлодга таълим-тарбия бериб вояга етказиш, ижтимоий ривожланиш ва тараққиёт жараёнида ҳар томонлама камол топган инсонларни шакиллантириш, миллий ва умуминсоний қадриятларни ўзида мужассам этган ҳамда етук комил инсонларни вояга етказишдир. Шундай олийжаноб мақсадларни кўзлаган кўпмиллатли янги Ўзбекистонимизда ягона бир мақсад сари интилиш, ўқувчи ёшларимизнинг ёрқин келажagini ўйлаш мамлакатимизнинг биринчи президенти Ислам Каримовнинг бир қатор маърузаларида ҳам ўз аксини топган. Жумладан бу ҳақида ўз даврида шундай деган эдилар: “Бундай эзгу интилиш, бундай ҳаракатларнинг негизида, айна бизнинг миллатимиз ва халқимизга мансуб бўлган бағрикенглик ва олижаноблик фазилатлари, шу билан бирга, мустақиллик йиллари давомида юртдошларимиз дунёқарашининг тубдан ўзгаргани, аввало, ёш авлодимизни тарбиялаш ва маънавий юксалтириш йўлида қилаётган барча-барча ишларимиз ўз ифодасини топган” [4], дея айна ҳақиқат гапларни айтиб ўтган эдилар. “Ҳозирги шиддатли замоннинг реал ҳақиқати шундан иборатки, интеллектуал ва маънавий бойликка эга халқ ва миллат, ҳеч шубҳасиз, ҳақли равишда бугунги ва эртанги кунга эгаллик қила олади. Биз ёш авлодимизни миллий қадриятларга садоқат руҳида тарбиялаш билан бирга, уларнинг умумбашарий тараққиёт ютуқлари, замонавий билимларни ҳар томонлама чуқур ва пухта эгаллаши учун барча шарт-шароитни яратиб беришимиз лозим. Чунки ҳозирги пайтда давр бизнинг олдимизга қўяётган юксак талабларга жавоб беришга қодир бўлиб яшаш, турли-туман мураккаб муаммоларни ўз вақтида ва оқлона ечиш учун, албатта, замонавий билим ва тафаккур сув билан ҳаводек зарур” [5].

Хулоса қилиб айтганимизда, ўқувчи ёшларимизнинг янги жамият куриш ва янгича яшаш тарзига асосланган миллий-маънавий тафаккури ва дунёқарашини шакиллантириш бугунги куннинг энг муҳим вазифаларидан бири саналади. Мамлакатимизда олиб борилаётган сиёсий, иқтисодий, ва маънавий ислоҳотларга мос равишда ўзбек миллий давлатчилиқ тарихимиз, миллий ўзлигимиз, анъана ва қадриятларимиз руҳини, замонавий ислоҳотларнинг маънавий-мафкуравий моҳиятини ўқувчи ёшларимиз онгига сингдирадиган ва

ундаги ватанпарварлик, миллатпарварлик, меҳнатсеварлик ва ўзбекона ахлоқ-адоб, миллий маданият руҳида тарбиялай оладиган ижтимоий-маданий тараққиётни ривожлантириш доимий ва узлуксиз жараён бўлиб кун тартибидаги энг муҳим ва долзарб вазифалардан бири бўлиб қолаверади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Мирзиёев Ш.М. Халқ сўзи. 2017 йил. 14 январ. №10
2. Мирзиёев Ш.М. Озод ва обод ватаннинг баркамол фарзандлари // Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Т.1.Т.: “Ўзбекистон”, 2018/, 415-бет
3. Каримов И.А. Ватанчимизнинг тинчлиги ва хавфсизлиги ўз куч қудратимизга, халқимизнинг ҳамжиҳатлиги ва букилмас иродасига боғлиқ // Тинчлик ва хавфсизлигимиз ўз куч-қудратимизга, ҳамжиҳатлигимиз ва қатъий иродамизга боғлиқ. 12-жилд, - Тошкент: Ўзбекистон, 2004. 273 – бет
4. Каримов И.А. Асосий мақсадимиз – юртимизда эркин ва обод, фаровон ҳаёт барпо этиш йўлини қатъият билан давом эттиришдир // Мамлакатни модернизация қилиш ва иқтисодий қилишнинг барқарор ривожлантириш йўлида. 16-жилд, -Тошкент: Ўзбекистон, 2007. 161-бет
5. Каримов И.А. “Мамлакатимиз тараққиёти ва халқимизнинг ҳаёт даражасини юксалтириш – барча демократик янгиланиш ва иқтисодий ислохотларимизнинг пировард мақсадидир” китобига ёзилган сўз боши // Жамиятимизни эркинлаштириш, ислохотларни чуқурлаштириш, маънавиятимизни юксалтириш ва халқимизнинг ҳаёт даражасини ошириш – барча ишларимизнинг мезон ва мақсадидир. 15-жилд, - Тошкент: Ўзбекистон, 2007. 249-250бетлар